ΤΟΥ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΟΜΑ! ἀπὸ σκηνίτες, Κουτσόβλαχους. Ἕνας πρόγονός μου, σεργιανίζοντας τὴν ἀλητική του ψυχὴ σὲ βουνὰ καὶ κάμπους, ἔφτασε καὶ στὸ Πήλιο, ἐγκαταστάθηκε κεῖ, καζάντισε, παντρεύτηκε κ' ἔρριξε τὶς ρίζες τῆς γενιᾶς μου. Μὰ ἐγὼ ἔμαθα γράμματα, ἐσπούδασα κ' ἔγινα δικαστικός.

Ὅταν, σὲ ἡλικία 20 ἐτῶν ἦρθα ἀπὸ τὴν ἐπαρχία μου στὴν Ἀθήνα, νὰ σπουδάσω Νομικά, ἤμουν γεμᾶτος πόθους καὶ ὄνειρα. Μέσα στὴν ἀλαφριὰν Ἀττικὴ ἀτμόσφαιρα, ὁ νοῦς μου ψήλωνε, καὶ χάζευα στοὺς δρόμους, στὶς πλατεῖες, στὸ Ζάππειο, περιμένοντας ἀπὸ παντοῦ μιὰν ἄγνωστη εὐτυχία. Στὴν ἀρχή, κάθησα σὲ ξενοδοχεῖο, μὰ γλήγορα τὸ ἄφησα γιὰ νὰ νοικιάσω δωμάτιο σὲ σπίτι. Σὲ λίγον καιρὸ ὅμως μ' ἔπιασε μιὰ ἀνεξήγητη ἀνησυχία: Ἔγεινα σὰ φερέοικος, δὲ μοῦ ἄρεσε νὰ κοιμᾶμαι πολλοὺς μῆνες κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια στέγη, καὶ μὲ τὴν παραμικρὴ αἰτία, μὲ μιὰ πρόφαση, ἄλλαζα κατοικία. Σὲ δυὸ χρόνια εἶχα κάνει τὸ γύρο ὅλης τῆς Ἀθήνας. Κυνηγῶντας ἐντυπώσεις καὶ συγκινήσεις, ἐκάθησα στὴν Πλάκα, στὸ Μεταξουργεῖο, στὴ Νεάπολη, στὸ Παγκράτι, στὴ Δεξαμενή.

Στὴν τελευταία αὐτὴ συνοικία, στὸ ψηλότερο κατοικημένο κομμάτι τῆς πρωτεύουσας, μοῦ συνέβη ἡ ἀλλόκοτη περιπέτεια ποὺ θὰ διηγηθῶ.

* * *

Ἦταν ἕνα πρωῒ ἀνοιξιάτικο, πλησίαζε τὸ Πάσχα, ὅταν μ' ἔπιασε πάλι ἡ μανία τοῦ ἀλητισμοῦ, ἢ καλλίτερα ἡ ψύχωση ποὺ λέγεται «ἀλλαγὴ κατοικίας». Φόρεσα τὸ καπέλλο μου καὶ βγῆκα νὰ βρῶ δωμάτιο...

Πλανήθηκα ἀνάμεσα σὲ δρόμους καὶ σοκάκια ὡς ποὺ ἔφτασα στὴν ἀνηφοριὰ τῆς Δεξαμενῆς. Γιὰ τὴν ἐποχή, ἦταν δύσκολο νὰ πετύχω κεῖνο ποὺ ἤθελα, γιατὶ τὰ σπίτια εἶχαν νοικιαστεῖ ἀπὸ τὸ χιόνπωρο.

Τέλος, στὴν ἐξώπορτα ἑνὸς σπιτιοῦ, ἀντίκρυσα τὸ τετράγωνο χαρτάκι μὲ τὴν ἐπιθυμητὴ ἐπιγραφή:

«Ἐνοικιάζεται ἓν δωμάτιον μετ' ἐπίπλων».

Ἔρριξα μιὰ ματιὰ στὴν πρόσοψη τοῦ σπητιοῦ: Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα γκρίζα οἰκοδομήματα, ποὺ μὲ τὴ φρουριακή τους ὄψη, προδίνουν τὴν παλιὰ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ τὸ στέρεο μυαλὸ τοῦ νοικοκύρη. Τρίπατο σπίτι,—τὸ ἕνα πάτωμα μισοϋπόγειο—μὲ τρεῖς σειρὲς παράθυρα στὸ δρόμο, ἕνα μπαλκόνι γεμᾶτο γεράνια καὶ γαρουφαλιές, καὶ τὴν ἐξώπορτα σιδερένια. Μέσ' ἀπὸ τὰ κάγκελλα, φαινόταν ἡ ἁπλόχωρη αὐλή, μὲ δέντρα καὶ πεζούλια γύρω, φυτεμένα.

Στάθηκα μιὰ στιγμὴ ἀναποφάσιστος, κ' ἔπειτα σήκωσα τὸ βαρὺ ρόπτρο καὶ χτύπησα τὴν πόρτα... Περίμενα λίγο... Κανείς... Χτύπησα καὶ δεύτερη φορά... Πάλι σιωπή...

Τὴν τρίτη φορά, ἀπὸ τὸ ἐπάνω πάτωμα ἔσκασαν οἱ γρίλλιες ἑνὸς παραθύρου, καὶ μοῦ φάνηκε πὼς ξεχώρισα ἕνα κεφάλι γυναικεῖο, ἢ καλλίτερα τὴ σιλουέττα μιᾶς λιγνῆς μορφῆς, μὲ ἄταχτα μαῦρα μαλλιά. Ἀμέσως ὅμως, τὸ κεφάλι τραβήχτηκε πάλι μέσα, γιὰ νὰ δώση τὴ θέσι του σὲ ἄλλο, ἀντρίκειο αὐτό, ποὺ πρόβαλε ὄξω καὶ ρώτησε, κάπως τραχειά:

—Ποιὸς εἶναι;!

—Γιὰ τὸ δωμάτιο, κύριε..., εἶπα.

Δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Τὸ γεροντικὸ κεφάλι, μὲ τ' ἄσπρα γενάκια καὶ τὰ ματογυάλια, πρόβαλε περισσότερο, ἴσως γιὰ νὰ μὲ ἐξετάση πιὸ προσεχτικά, καὶ τέλος εἶπε.

—Μιὰ στιγμή, παρακαλῶ.

Πέρασαν λίγα λεπτά... Διώρθωνα τὴ φλοτὰν γραβάτα μου, χάϊδευα τὸ νεαρὸ μουστάκι μου, προετοίμαζα τὴν ἐμφάνισή μου, καὶ περίμενα...

Ἄκουσα νὰ σέρνωνται παντοῦφλες στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς, ἄκουγα ἕναν ξερόβηχα, ἔπειτα τὸ κλειδὶ τῆς ἐξώπορτας νὰ γυρίζη στὴν κλειδωνιά, καὶ ἡ πόρτα ἄνοιξε—μπορῶ νὰ πῶ μὲ κάποιο δισταγμό... Πρέπει ἀμέσως νὰ ὁμολογήσω, πὼς ὁ γέρος ποὺ φανερώθηκε μπροστά μου εἶχε διακεκριμένο παρουσιαστικό. Περιποιημένος, καθαρός, μὲ ὕφος ποὺ ἔδειχνε συνταξιοῦχο ἢ ἀποτραβηγμένον ἔμπορο. Ἀξιοπρεπής...

—Ὁρίστε, κύριε... Περάστε...

Μὲ ἐπιθεωροῦσε ἀπὸ τὴν κορφὴ ὡς στὰ νύχια. Κεῖνα τὰ ματογυάλια τόξευαν ἀπάνω μου προβολὲς τὰ βλέμματα... Καὶ οἱ ἐρωτήσεις του ἔπεφταν ἀπανωτές, ἡ μιὰ στὴν ἄλλη: Ἤμουν φοιτητής;... Ποιανῆς Σχολῆς;... Ἀπὸ ποιὸ μέρος;... Πόσον καιρὸ θὰ μείνω ἀκόμη στὰς Ἀθήνας;... Ὁλάκερη ἀνάκριση, ποὺ τὴ δεχόμουνα μὲ κάποια στενοχωρία. Μὰ τελοσπάντων, γαμπρὸ θὰ μὲ κάνη αὐτός;» συλλογιζόμουνα.

Ἀπαντοῦσα, μὰ κοίταζα καὶ γύρω... Ἡ αὐλὴ ἤτανε μεγάλη, εἶχε βάθος. Τὰ δέντρα ἦταν ἕνας γιγαντιαῖος εὐκάλυπτος, δυὸ λεμονιές, κισσοὶ στοὺς τοίχους, καὶ στὰ πεζούλια φυτὰ καὶ θάμνοι. Δεξιά, μιὰ κληματαριὰ μὲ θαυμάσιο φύλλωμα... Στὸ βάθος, εἶδα μιὰ βρύση μαρμαρένια μὲ ἀνάγλυφες παραστάσεις. Παλιὰ πράματα, ἀρχοντικά....

—Εἶσθε ὁ ἰδιοχτήτης; ρώτησα κ' ἐγὼ μὲ τὴ σειρά μου.

—Ναί... δηλαδὴ ἐπιτροπεύω τὸ ἀκίνητον... Θέλετε νὰ ἰδῆτε τὸ δωμάτιον;

Καθὼς ὁ γέρος προχωροῦσε μπροστά, σέρνοντας τὶς παντοῦφλες του, μὲ τρόπο ποὺ φανέρωνε τὸν ποδαγρό, ἐσήκωσα τὰ μάτια μου ψηλά, στὸ τζαμωτὸ χαγιάτι τοῦ ἐσωτερικοῦ, ποὺ ἀνοίγονταν ἕνα μέτρο πιὸ ἐπάνω ἀπὸ τὴν κληματαριά, καὶ εἶδα πάλι τὸ γυναικεῖο κεφάλι.

Ἀπὸ κοντήτερα τώρα, στὸ φῶς τοῦ ἥλιου ποὺ χτυποῦσε μεσημβρινά, ξεχώρισα καλλίτερα μιὰ λιγνοκάμωτην ὄψη, μὰ νέα, ἐκφραστική, μὲ δυὸ μάτια φλογερά, ἕνα γλυκομελάχροινο προσωπάκι, ποὺ τ' ὀμόρφαινε κεῖνο τ' ἀνάλαφρο χαμόγελο ποὺ ἀνθίζε μόλις στὰ χείλη του—ἡ μιὰ ὑποψία χαμόγελου... Χαιρέτησα μὲ τὸ καπέλλο, καὶ τὸ χαμόγελο ἀπὸ μπουμπούκι ἔσκασε ἄνθος, τὰ μάτια ἄστραψαν μ' ἕνα παράξενο φέγγος, μπορῶ νὰ πῶ χαρά... Κείνη ἡ ἄγνωστη κοπέλλα μὲ δεχότανε σὰ γνώριμο, σὰ νὰ μὲ εἶχε δεῖ καὶ ἄλλοτε. Πότε καὶ ποῦ; Διάβολε! Τί νὰ ὑποθέση κανείς;..

Στὸ μεταξύ, ὁ γέρος εἶχε προχωρήσει, κι' ἀνέβαινε τώρα τὰ λίγα πέτρινα σκαλοπάτια ποὺ ἔφερναν στὸ διάδρομο τοῦ πρώτου ἀνωγείου πατώματος. Τὸν ἀκολούθησα, σὰν αὐτόματο, καὶ φτάσαμε σὲ μιὰ ξυλένια πόρτα.

—Αὐτὸ εἶναι τὸ δωμάτιον, εἶπε, ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του δεύτερο κλειδὶ καὶ ἄνοιξε.

Μιὰ μυρουδιὰ ἀπὸ κλεισούρα καὶ φαινικὸν ὀξὺ μὲ χτύπησε στὰ ρουθούνια. Τὸ μοναδικὸ παράθυρο τῆς κάμαρας αὐτῆς, ποὺ ἔβλεπε στὴν αὐλή, ἦταν κλειστό. Ἀπὸ τὸ φεγγίτη τῆς πόρτας ὅμως ἔμπαινε τὸ φῶς θαμπό, σὰ σκοτωμένο...

Προχώρησα μέσα στὴν κάμαρα· ὁ γέρος στεκότανε στὴν πόρτα. Ἅμα τὰ μάτια μου συνηθίσανε λίγο στὸ θαμπόφωτο, μπόρεσα νὰ διακρίνω τὰ γύρω: Βρισκόμουνα σὲ μιὰ κάμαρα μεγάλη, χαμηλοτάβανη ὅμως καὶ παράγκωνη, ἀπὸ ἀνάγκη, φαίνεται, τοπικὴ τοῦ οἰκοπέδου. Εἶχε σχῆμα τραπεζίου. Τὰ ἔπιπλα ἦταν ἕνα ὀγκῶδες γραφεῖο, δυὸ καρέκλες, ἕνα λαβομένο μὲ καθρέφτη, μιὰ κρεμάστρα κ' ἕνας «Χάρτης τῶν Ἀθηνῶν».

—Αὐτὰ εἶναι τὰ ἔπιπλα; ρώτησα.

—Αὐτά.

Ὅμως τὸ κυριώτερο—κρεββάτι—δὲν ἔβλεπα. Ὁ γέρος, διαβάζοντας, ἴσως, τὴν ἀπορία στὴν ὄψη μου, πῆγε στὸ φόντο τῆς κάμαρας, τράβηξε μιὰν ὁριζόντια κόκκινη κουρτίνα, καὶ ἐξεσκεπάζοντας τὸν τοῖχο, μοῦδειξε σ' αὐτὸν ἕνα στενόμακρο βαθούλωμα, σὰν ἐρμάρι.

—Νὰ καὶ τὸ κρεββάτι, εἶπε φυσικώτατα.

—Τί 'ναι αὐτό;

—Ἀλκόβα... Δὲν ἔχετε δεῖ ποτέ σας ἀλκόβα;

Ὡμολόγησα πὼς δὲν εἶχα δεῖ. Εἶχα μόνο διαβάσει γιὰ ἀλκόβες στὰ παλιὰ ρωμαντικὰ μυθιστορήματα. Δὲν περίμενα νὰ τὴν ἀπαντήσω σ' Ἑλληνικὸ σπίτι...

Ἐπλησίασα καὶ βύθισα μέσα τὸ

—Ὁρίστε, κύριε, περάστε !...

βλέμμα, κοίταζα σιωπηλὸς τὸ βαθούλωμα κεῖνο, ποὺ ἦταν σὰν αἰγυπτιακὴ σαρκοφάγος. Στὴν ἀπάνω γραμμή, στὸ πρεβάζο, ὑπῆρχε μιὰ μπρούτζινη βέργα, κι' ἀπ' αὐτή, μὲ χαλκάδες, κρεμόταν ἡ κόκκινη κουρτίνα, ὅπως στὶς κουκέτες τῶν βαποριῶν.

—Εἶναι μιὰ ἀλκόβα εὐρύχωρη καὶ ἀναπαυτική, ἐξηγοῦσε τώρα ἐκεῖνος, ντυμένη γύρω μὲ καουτσούκ. Κρεββάτι ἕτοιμο... Δὲν ἔχετε, παρὰ νὰ βάλετε τὸ στρῶμα σας. Νὰ τὸ ἰδῆτε καὶ καλλίτερα.

Ἄνοιξε τὸ τζάμι, διαπλάτωσε τὸ παράθυρο. Ὁ καθαρὸς ἀέρας, τ' Ἀπριλιάτικο φῶς χύθηκαν μέσα στὸ δωμάτιο, ἐδιώξαν τὶς σκιὲς καὶ τὴν ἀπόπνοια τῆς κλεισούρας. «Ἔτσι, ντέ!» Ἀνάπνευσα...

Ἦταν, ἀλήθεια, ἕνα δωμάτιο γιὰ δυὸ καὶ γιὰ τρεῖς ἀκόμη. Τώρα μποροῦσα νὰ ἰδῶ καλά. Τὰ ἔπιπλα ἦταν παλαιϊκὰ μὰ συντηρημένα. Τὸ πάτωμα γερό, βαμμένο μὲ λαδομπογιά. Στὴ μέση, στὸ ταβάνι, φιγουράριζε μιὰ ζωγραφιά: ἕνα στεφάνι μὲ τριαντάφυλλα, κι' ἀπὸ τὸ κέντρο του κατέβαινε ὁ σωλῆνας τοῦ φωταερίου.

—Ἐγὼ δὲ χρειάζομαι γκάζι, εἶπα. Καίω λάμπα.

—Ὅπως προτιμᾶτε.

Περπατοῦσα, πάνω-κάτω, καὶ κοίταζα, ὅλο κοίταζα. Ἐγώ, τὸ δωμάτιο· ὁ γέρος, ἐμένα. Στ' ἄλλο βάθος τῆς κάμαρας, ἀριστερά, στὴν ἰσκιερώτερη γωνία, ἦταν ἕν' ἄλλο παραπέτασμα—καλλίτερα νὰ ποῦμε μιὰ πορτιέρα—κρεμάμενη ἀπὸ χοντρὸ κοντάρι. Τράβηξα τὴν πορτιέρα αὐτὴ καὶ φανερώθηκε ἕνας τεράστιος μπουφές, χωμένος κι' αὐτὸς στὸν τοῖχο, κατὰ τὸ σύστημα τῶν παλιῶν ἀθηναϊκῶν σπιτιῶν. Πίσω ἀπὸ τὰ τζάμια, στὰ δυὸ ἐπάνω ράφια του, ὁλάκερη βιβλιοθήκη. Βιβλία δεμένα καὶ ἄδετα, παλιὰ καὶ καινούρια. Στὴ ράχη μερικῶν διάβασα τοὺς τίτλους: «Γ. Σκλαβούνου, Ἀνατομικὴ τοῦ Ἀνθρώπου»—«Ρήγα Νικολαΐδου, Φυσιολογία»—«Φ. Κολλέ, Ἐσωτερικὴ Παθολογία» κλπ. Ὑπῆρχε ἀκόμη «Ὁ βίος τῶν ζώων» τοῦ Μπρέμ, μιὰ σειρὰ ἀπὸ τὶς λογοτεχνικὲς ἐκδόσεις τῆς «Ἀγκύρας», λεξικά, καὶ ἄλλα βιβλία. Κατεβάζοντας τὰ μάτια στὸ πρῶτο ράφι, εἶδα μερικὰ κουτιά, ἕνα μικροσκόπιο, κάτι ἄλλα ἀσήμαντα ἀντικείμενα καὶ μιὰ νεκροκεφαλή! Ἕνα κρανίο κιτρινόλευκο, μὲ τὶς ἄδειες του κόγχες καὶ τὴ φοβερὴ γαλήνη τοῦ θανάτου.

—Τί 'ναι αὐτά; ρώτησα παραξενεμένος.

Ὁ γέρος δὲν ἀπάντησε ἀμέσως. Σὰ στενοχωρημένος, ἔκανε ἕνα μορφασμό, μιὰ χειρονομία ἀμηχανίας, καὶ τέλος εἶπε:

—Αὐτά, κύριε... τ' ὄνομά σας, παρακαλῶ;

—Χατζηδῆμος, ἀπάντησα, Νάσος Χατζηδῆμος.

—Χαίρω πολύ... Λοιπόν, αὐτά, κύριε Χατζηδῆμε, εἶνε...δηλαδὴ ἦταν... τὰ πράγματα τοῦ... ἄλλου... αὐτουνοῦ ποὺ καθόταν ἐδῶ... Τὰ βιβλία του καὶ τὰ ἐργαλεῖα του.

—Φοιτητὴς τῆς Ἰατρικῆς;

—Ἰατρὸς τοῦ στρατοῦ...ἀνθυπίατρος.

—Καὶ γιατί δὲν τὰ πῆρε;

Ὁ γέρος χαμογέλασε θλιβερά.

—Χμ... ἐκεῖ ποὺ πάει, ἀλλοίμονο, δὲν τοῦ χρησιμεύουν πιά.

—Πέθανε; ρώτησα.

—Σκοτώθηκε... Νὺτοκτόνησε!

—Ἀ!

Καὶ σὲ λίγο, πλησιάζοντας περισσότερο στὸ συνομιλητή μου:

—Δὲ μοῦ λέτε, παρακαλῶ... ἐδῶ σκοτώθηκε;

Πάλι ὁ γέρος ἐκόμπιασε. Θὰ ἤθελε νὰ ξεφύγη τὴν ἀπάντηση, γιὰ τὴν καλή, βέβαια, φήμη τοῦ δωματίου, μὰ στὸ τέλος εἶχε τὴν ἀξιοπρέπεια νὰ μὴν κρύψη τίποτα.

—Ἐγώ, κύριε Χατζηδῆμε, δὲν μπορῶ νὰ πῶ ψέμματα... Εἶμαι παλαιὸς καθηγητής. (Καλὰ τὸ εἶχα μαντέψει). Ναί, ὁ δυστυχισμένος ὁ νέος.. ἐδῶ νὺτοκτόνησε.

—Ἐκεῖ μέσα; ρώτησα δείχνοντας τὴν ἀλκόβα.

Ὁ συνταξιοῦχος ἔκανε κίνημα καταφατικό. Ναί, σὲ κεῖνο κεῖ τὸ φόντο, ποὺ ἔμοιαζε σὰν τάφος, εἶχε προσφέρει στὸν ἑαυτό του τὸ θάνατο ὁ ἄγνωστός μου νέος, ποὺ τὰ βιβλία του καὶ τὰ ἐπιστημονικά του ὄργανα καὶ προπάντων κεῖνη ἡ κρύα νεκροκεφαλή, κεῖτονταν ἀκόμη κλεισμένα μέσα στὸ μπουφέ.

—Περάσανε πολλοὶ μῆνες ἀπὸ τότε, συνέχισε ὁ γέρος. Τ' ἄλλα πράγματά του τὰ μεταφέραμε κάτω, στὴν ἀποθήκη, καὶ περιμένουμε νὰρθοῦν οἱ συγγενεῖς του, νὰ τοὺς τὰ παραδώσουμε... Μὰ τὸ κλειδὶ τοῦ ντουλαπιοῦ αὐτοῦ δὲν εὑρέθηκε, κ' ἔτσι μένουν αὐτὰ ποὺ βλέπετε κεῖ μέσα. Ἀναγκάστηκα νὰ κρεμάσω αὐτὴ τὴν πορτιέρα, γιὰ νὰ κρύψω... Τὸ καταλαβαίνω... προξενεῖ κακὴν ἐντύπωσιν...

—Ἀ, τί σημαίνει..

—Ἂν δὲν βρεθῆ τὸ κλειδὶ στὴ βαλίτσα του, ἢ πουθενὰ ἄλλοῦ, θ' ἀναγκασθοῦμε νὰ σπάσουμε ἕνα τζάμι καὶ ν' ἀνοίξουμε τὸ μπουφέ. Εἶνε κι' αὐτός, βλέπετε, χτισμένος στὸν τοῖχο... Ἐσᾶς, βέβαια, δὲν σᾶς πειράζει νὰ μείνουν ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ παρόντος;

Ὁ γέρος τὸ εἶχε σίγουρο πὼς θὰ ἔπιανα τὸ δωμάτιο! Κεῖνο τὸ ἀπέραντο δωμάτιο, ποὺ ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ τὴ σκιὰ τοῦ αὐτοκτόνου... Ὄχι, βά!...

—Ἤμουν ἕτοιμος νὰ δώσω ἀρνητικὴ ἀπάντηση καὶ νὰ φύγω. Ὅταν ἔξαφνα στὸ ἄνοιγμα τοῦ παραθύρου τῆς τραγικῆς κάμαρας, φανερώθηκε ἡ ἀλαφριὰ σιλουέττα μ·ᾶς κοπέλλας καὶ κοίταζε, μὲ τὰ μεγάλα της μάτια γεμᾶτα λάμψη καὶ περιέργεια. Ἦταν ἡ ἴδια, ποὺ εἶχε προτήτερα προβάλει ἀπὸ τὸ ἐπάνω πάτωμα. Τώρα εἶχε κατεβεῖ, κοίταζε, καὶ μοῦ χαμογελοῦσε αἰνιγματικά!...

Ὁ γέρος, ἀπὸ τὴ θέση ποὺ βρισκότανε, δὲ μποροῦσε νὰ τὴ δῆ· ἐγὼ ὅμως ἤμουν ἀντικρὺ στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο, καὶ στὸ χαμόγελό της ἀνταποκρίθηκα μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, συνοδεύοντας τὸ χαμόγελό μου μὲ μιὰν ἱπποτικὴ ρεβερέντζα... Ἀμέσως ὁ γέρος στράφηκε, εἶδε, καὶ κυριευμένος ἀπὸ ξαφνικὴ ἀνησυχία, πῆγε στὸ παράθυρο.

—Εὐτυχία ! τῆς εἶπε αὐστηρά, γιατί κατέβηκες; Ἀνέβα πάνω, γρήγορα!...

Ἕνα σιωπηλὸ παράπονο διαδέχτηκε τὸ χαμόγελο στὴν ὄψη τῆς κόρης.

—Πήγαινε πάνω, Εὐτυχία!

Σκύβοντας τὸ κεφάλι, ἀναγκάστηκε νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὴ διαταγή, καὶ ἄρχισε ν' ἀνεβαίνη πάλι τὰ σκαλοπάτια, ὄχι γλήγορα ὅμως, μὰ μὲ βῆμα ράθυμο, σὰν ἀναποφάσιστο. Μὰ ὅταν ἔφτασε στὸ κεφαλόσκαλο, γύρισε σὲ μένα τὸ κεφάλι καὶ μοῦ ἔστειλε πάλι κεῖνο τὸ ἀκαθόριστο, αἰνιγματικό της χαμόγελο.

Ἐ, λοιπόν, μιὰ στιγμὴ ἦταν, κ' ἔφτασε στὴ νεανική μου καρδιὰ γιὰ νὰ πάρη τὴν ἀπόφασή της. Κείνη ἡ γλυκομελάχροινη κοπέλλα εἶχε νικήσει κάθε μου δισταγμό, κάθε ἄλλη σκέψη. Τὴν «εὐτυχία» μου δὲ ζητοῦσα; Νὰ ποὺ τὴν εἶχα βρεῖ μέσα σὲ κεῖνο τὸ σπίτι, ὁλοζώντανη!

—Κόρη σας εἶναι; ρώτησα τὸ γέρο.

—Ἀνηψιά μου, ἀπάντησε μὲ ὕφος ποὺ ἀπέκλειε κάθε συνέχεια κουβέντας ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα... Λοιπόν, κύριε Χατζηδῆμε;... Θὰ τὸ νοικιάσετε τὸ δωμάτιον;

—Βεβαίως! Ἀπὸ σήμερα εἶνε δικό μου!

—Εἰκοσιπέντε δραχμὰς τὸ μῆνα.

—Σύμφωνοι. Θὰ μετακομίσω ἀπόψε.

—Καλλίτερα αὔριον, γιὰ νὰ μᾶς δοθῆ ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸς νὰ τὸ καθαρίσουμε.

—Ἔστω... αὔριο.

Γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, ἔβγαλα τὸ πορτοφόλι μου (τὰ μάτια τοῦ γέρου ἄστραψαν), τοῦ ἔδωσα μιὰ προκαταβολή, τὸν ἀποχαιρέτησα καὶ ἔφυγα.

Ὅταν βρέθηκα στὸ δρόμο, σήκωσα τὸ κεφάλι, καὶ μοῦ φάνηκε πὼς μάντεψα στὸ ἴδιο παράθυρο τοῦ ἐπάνω πατώματος, πίσω ἀπὸ κάτι διαφανῆ κουρτινάκια, τὴ γλυκειὰ μορφὴ τῆς Εὐτυχίας μ ο υ.

* * *

Ἡ μετακόμιση ἦταν πάντα γιὰ μένα ὑπόθεση μεθοδικὰ κανονισμένη. Εἶχα τὸν ἄνθρωπό μου γι' αὐτά: Τὸν Ἀργύρη—ἕνα Δημητσανίτη λοῦστρο—καὶ τὸ καρροτσάκι του. Κάθε φορὰ τοῦ ἔλεγα:

—Ἀργύρη, πάρε τὸ κλειδὶ τῆς κάμαρας. Θὰ πᾶς νὰ μαζέψης τὰ πράματά μου καὶ θὰ τὰ κουβαλήσης στὸν τάδε δρόμο, τάδε ἀριθμό.

—Πάλι ξεκουβαλᾶμε, κύριε Νάσο;

—Πάλι... Δὲν τἄπαμε; «Ἀτσίγγανος περνᾷ, σὲ δάση σὲ βουνά...»

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ τέλος.

Στὴν κορυφὴ τῆς σκάλας γύρισε καὶ μοῦρριξε μιὰ ἀλλόκοτη ματιὰ κι' ἕνα χαμόγελο...